

Coneix millor a l'alcaldesa

Presentació de l'Estratègia Alimentació Saludable i Sostenible Barcelona 2030

Ciutat Ciutat Drets humans Economia

Discurs del dia 28/12/2022

PRESENTACIÓ

Estratègia d'alimentació saludable i sostenible Barcelona 2030

28 de novembre | 12.00 h

● En directe

"Volem i podem estar entre les ciutats que liderin el canvi d'un model del sistema alimentari industrial i globalitzat que avui emmalalteix les persones i el planeta."

Molt bon dia a tothom,

És evident, però de vegades cal recordar-ho perquè potser no ha estat prou present a l'agenda pública i política de la ciutat i del país, que el **menjar és un element central que omple de vida la ciutat**: la nostra cuina, reconeguda internacionalment, i que recentment ha obtingut un ampli reconeixement amb noves estrelles Michelin, els 39 mercats de la ciutat, els comerços de barri, els menjadors de totes i cada una de les escoles, de tots i cada un dels nostres barris, les fires, les festes, la pagesia i el territori que ens alimenta.

El menjar és esforç, és celebració, és salut i és economia, és treball i és sostenibilitat. Per això és tan important. Perquè el menjar és vida i som el que mengem.

Tanmateix, una cosa és el menjar i una altra **el sistema alimentari tal com està organitzat. Avui dia tenim un sistema alimentari industrial i globalitzat que genera enormes problemes**, tant locals com globals. Entre aquests problemes podríem destacar que a dia d'avui, quan l'emergència climàtica està tan present a les nostres vides, es parla sovint de la contaminació dels combustibles fòssils com a grans responsables d'aquesta emergència climàtica, i és cert que tenen una gran responsabilitat, però encara es parla massa poc de que el sistema alimentari tal com està organitzat, és responsable de fins a un terç de les emissions amb efecte hivernacle.

També hem de denunciar que la pagesia va desapareixent perquè amb prou feines pot viure dignament pels preus ridículs que es paguen per una feina tan essencial i imprescindible.

Addicionalment podem dir del sistema actual que provoca una alimentació inadequada per una part important de la població i que això genera uns grans costos per a la salut de les persones i del planeta.

I, malauradament, una part de la població no té recursos per poder-se alimentar de forma ni adequada ni suficient. Alhora que aquest mateix sistema malbarata i llença tones i tones de menjar cada dia.

Davant d'aquest desastre, perquè no se m'acut una altra manera de descriure-ho, davant aquest sistema que no funciona i que s'ha de canviar al més aviat possible, les ciutats no tenim totes les conseqüències, però tenim totes les incumbències i hem de tenir un paper rellevant. Perquè el tenim a l'hora de mantenir aquest sistema que no funciona i que genera tants desastres i tants problemes.

Avui la meitat de la població mundial viu a les grans ciutats, una proporció que va creixent, i les grans ciutats consumeixen el 70% dels aliments. Som centres principals de consum i de comercialització. Per tant, formem part clarament del problema.

Durant aquestes dècades també hi ha hagut la tendència que les ciutats visquessin d'esquena al territori, d'esquena a la pagesia. I això és una cosa que ha de canviar radicalment cap a un model de corresponsabilitat i cooperació entre la ciutat i els territoris.

Per això, no és casualitat que no només Barcelona, sinó que cada cop més ciutats ens impliquem en promoure una alimentació sostenible amb dietes suficients, justes i saludables per a tota la població.

Perquè l'alimentació és una necessitat i és un plaer, és el sistema econòmic el que provoca aquests efectes perversos, en benefici d'uns pocs i en perjudici de la majoria.

La ramaderia superindustrial, tant allunyada de la ramaderia extensiva o petites explotacions vinculades al territori, com les macrogranges, que veiem amb preocupació que no s'estiguin limitant i no parin de créixer. Amb molta preocupació veiem la notícia esfereïdora de macrogranges a la Xina que es feien a gratacels dins de la ciutat. Gratacels de fins a 20 pisos on estarien tancats milers i milers d'animals. Realment això és no aprendre res del que ens està passant, ja que això generarà més desordres, més malalties, més virus nous que generaran noves pandèmies. A part de la vulneració dels animals que això també suposa.

O models agrícoles industrials de monoconreus basats en grans quantitats de fertilitzants importats que ara no arriben pel preu de l'energia o per la guerra Ucraïna, o amb recs intensius que no són viables amb les sequeres que ens afecten de manera creixent. I aquí a Catalunya tots sabem la mala situació dels embassaments

La pèrdua de la pagesia local que va desapareixent per les males condicions econòmiques i la manca de reconeixement a la seva activitat.

Només amb aquestes pinzellades queda evident que cal donar-li la volta al sistema radicalment.

En moments de crisi i encariment de la vida com l'actual, algú pot qüestionar "és ara el moment de fer-ho"?

Doncs nosaltres, conscients i compromesos amb aquestes idees, ara fa dos anys ens vam trobar en aquest mateix Saló de Cent per anunciar que l'any 2021 Barcelona seria la Capital Mundial de l'Alimentació Sostenible en el marc del Pacte de Milà, que hem signat desenes de ciutats.

No volíem que allò fos una qüestió simplement estètica, d'una capitalitat mundial on es fan unes jornades i un grup d'alcaldes ens reunim un parell de dies i parlem del tema de l'alimentació. Vam dir que era una oportunitat que no volíem desapropiar per impulsar amb força un nou model d'alimentació pel conjunt de la ciutat i pel sistema amb el qual la ciutat interactua.

Ja en els anys anteriors Barcelona estava fent passos per situar aquesta qüestió com a una prioritat en l'agenda municipal. I el teixit social més compromès ja feia molt més temps, sabeu que les administracions sempre anem per darrere de la ciutadania, que impulsava projectes i debats per avançar cap a una sobirania alimentària, alimentació sostenible i l'agroecologia.

En aquell moment vàrem expressar el compromís que la Capitalitat marcaria un abans i un després. Que no fos només un programa o un gran esdeveniment més sinó que impulsés canvis reals.

Proposàvem un projecte ambiciós a escala de ciutat i d'àrea metropolitana, que anés més enllà de la celebració del Fòrum Mundial del Pacte de Política Alimentària Urbana de Milà i que actués de palanca de canvi a la transformació del model alimentari.

I volíem fets, malgrat les poques competències que tenim les ciutats en aquest tema. I modestament crec que podem afirmar estem avançant:

Hem contribuït a generar un gran debat sobre el paper de l'alimentació en aspectes clau pel present i pel futur i la ciutadania n'és cada dia més conscient i està més i millor informada. **Hem contribuït a fer que l'alimentació pugui formar part del centre del debat social i polític.**

Però no hem fet només sensibilització i posar el tema a l'agenda, ni de bon tros. **Hem posat en marxa projectes concrets i polítiques d'alimentació sostenible transformadores.** Per exemple, deixeu-me destacar:

Comerços Verds als Mercats, que a més acaba de ser reconeguda al fòrum internacional de ciutats a Rio de Janeiro. Menjadors Més Sans i Sostenibles a les escoles de primària, el Biomarket o el Foodbak a Mercabarna, la instrucció de compra pública alimentària que aprovarem la setmana vinent, el projecte pilot de Terra Pagesa, els més de 70 projectes finançats que feu les entitats i empreses.

I tants i tants altres projectes alguns dels quals avui tindran el seu moment.

I vull aprofitar per fer un apunt més: tot això ho hem fet a la vegada que potenciem Barcelona com una capital gastronòmica de prestigi internacional absolutament indiscutible. És més, jo crec que aquesta estratègia que aposta per la sostenibilitat i la salut ajuda a donar prestigi a la nostra ciutat, lluny de ser-ne contradictori.

Crec que la recent concessió de les estrelles Michelin la setmana passada podríem dir que són una nova confirmació de l'impuls i la potència que està tenint la ciutat de Barcelona. Vam ser la ciutat de tota Espanya amb més estrelles, i no ens volem limitar només a les estrelles. Són un indicador que tot el teixit gastronòmic de la ciutat és de grandíssima qualitat i excel·lència.

Per tant, gastronomia d'alt nivell, gaudir de l'alimentació i que l'alimentació sigui sostenible i saludable, no només són compatibles, són grans i imprescindibles aliats en el camí per transformar el sistema alimentari, com ben segur ens explicarà més tard la xef Carme Ruscalleda.

Hi ha qui està entestat a propagar un discurs injust i profundament fals sobre la decadència de Barcelona. El cert és que estem en un bon moment, malgrat les crisis i incerteses que ens toca afrontar, també en el marc de la gastronomia.

I avui fem un pas més. O més aviat podríem dir que fem un salt. **Avui presentem una estratègia de ciutat per avançar, de forma conjunta, cap al model saludable, just i sostenible que volem amb la mirada posada en el 2030.**

Vull agrair al Comissionat d'Economia Social, Desenvolupament Local i Política Alimentària i el seu equip i a la resta d'àrees implicades (Comerç, Mercats, Salut, Educació, Ecologia, Drets Socials, ...) perquè és un projecte transversal a tot l'Ajuntament.

Agraïment especial a l'Álvaro Porro, el Comissionat, és una persona molt discreta, que mai reclamarà reconeixements públics, però que ha tingut una enorme habilitat, no només per situar el tema sinó per teixir confiances i complicitats, a la interna i a l'externa. I és gràcies en bona part a la bona feina i a la bona manera de fer-la, que avui estem aquí. Així que moltes gràcies, Álvaro Porro.

I per descomptat gràcies al conjunt del teixit associatiu i econòmic implicat. El desplegament de la Capitalitat i l'estratègia de ciutat que avui presentem **no hauria estat possible sense la complicitat i el teixit d'aliances de totes vosaltres, que sou les veritables protagonistes d'aquesta transformació alimentària**: les famílies, la pagesia, el comerç, els mercats, restauració, el món educatiu i cultural, el món científic, les empreses, les cooperatives, les entitats de barri...

Aquesta no és l'Estratègia de l'Ajuntament, és l'Estratègia de la Ciutat de Barcelona i la farem possible entre totes.

L'acord i la unió de forces és un dels resultats més valuosos de l'estratègia i per això hem fet l'Acord de Ciutat per l'Estratègia d'Alimentació Saludable i Sostenible Barcelona 2030, que ens dota d'un espai compartit entre el govern de la ciutat i la societat civil per continuar avançant en l'acció conjunta.

Aprofito per agrair de forma molt destacada a la resta de grups municipals de l'oposició que de manera força majoritària hagin participat del procés de l'Estratègia i han donat suport a la creació d'aquest Acord de Ciutat. La transformació necessària del sistema alimentari és quelcom que no és patrimoni de ningú sinó que és una necessitat col·lectiva i, per tant, un projecte de ciutat més enllà de governs i de partits polítics.

Per aquest motiu, aprofitem aquesta presentació tan col·lectiva i tan àmplia, per convidar a tothom que encara no hi sigui a adherir-s'hi, a sumar-se, que sempre serem a temps i com més siguem, més èxits aconseguirem.

Perquè la transformació del model alimentari, que sempre ha estat un repte, avui ja no és una opció, és una autèntica emergència.

Les ciutats del Pacte de Milà i les institucions, entitats i organitzacions compromeses amb la salut i amb el planeta fa temps que advertim de l'impacte que té el model actual en el canvi climàtic.

Haver estat Capital Mundial de l'Alimentació Sostenible 2021 ens ha donat l'oportunitat que Barcelona sigui cada cop més part de la solució i no del problema. Vam aprofitar l'oportunitat i volem continuar fent-ho.

I ara ja tenim una estratègia que compta amb el més important: el suport en quin és model d'alimentació que volem, el coneixement de quines són les accions que cal impulsar i com fer-ho, i la voluntat de fer-ho entre tots els que avui som aquí, i encara molts més. I, evidentment, implicant al màxim d'administracions al màxim nivell, que tenen més competències, no només la Generalitat i l'Estat, sinó també la Unió Europea.

Nosaltres, en tot cas, ho tenim molt clar: volem i podem estar entre les ciutats que liderin el canvi d'un model del sistema alimentari industrial i globalitzat que avui emmalalteix les persones i el planeta.

Volem deixar un sistema alimentari saludable, just i sostenible als nostres fills i filles i que no deixi absolutament ningú exclòs.

Moltes gràcies per la vostra feina i seguim.

Gràcies.

[Vídeo de l'acte](#)